

C45 – SLAN3

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2008-2009

4 november 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

SUBCOMMISSIE VOOR LANDBOUW, VISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Martine Fournier tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de buurtwinkels in een landelijke omgeving	1
Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de gevolgen van de afbouwende steun aan de vlasteelt	2
Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de Vlaamse renpaarden en het behoud van de paardenwedstrijden	4
Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over steun aan de paardenhouderij	6

Waarnemend voorzitter: de heer Stefaan Sintobin

Vraag om uitleg van mevrouw Martine Fournier tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de buurtwinkels in een landelijke omgeving

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, in het regeerakkoord staat dat de Vlaamse Regering extra aandacht wilde besteden aan de buurtwinkels. Ter zake zetten u en uw voorganger het project 'Buurtwinkel in een landelijke omgeving' op. Dat moest een antwoord zijn op de toenemende druk op de buurtwinkels in een landelijke omgeving. Het project moet de ontwikkeling van innovatieve buurtwinkelconcepten stimuleren. Via twee oproepen hebt u acht projecten lopen, ter waarde van 100.000 euro.

Deze lovenswaardige inspanning krijgt volgens uw beleidsbrief dit jaar de kers op de taart. In uw beleidsbrief 2007-2008 staat: "In het komende werkjaar zullen de projecten worden geëvalueerd. Deze evaluatie zal leiden tot een overzicht van 'goede praktijken', die in een overzichtelijke gids zullen worden weergegeven. Deze gids heeft als bedoeling lokale besturen en/of buurtwinkeliers te informeren over de initiatieven die zij kunnen nemen ter bestending van de buurtwinkels."

Mijnheer de minister-president, zijn de resultaten van de evaluatie al bekend? Zo ja, wat zijn de voornaamste conclusies? Zo neen, wanneer worden ze verwacht? Wanneer wordt het overzicht van de goede praktijken verwacht? Wat zullen de voornaamste aanbevelingen zijn? Zult u uw buurtwinkelbeleid bijstellen op basis van de resultaten van dit onderzoek? Welke timing wordt aangehouden met betrekking tot dit project?

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, we hebben al een aantal malen gepraat over die buurtwinkels. We merken ter zake stilaan een positieve evolutie, qua aantal en qua kwaliteit. Als ik wat rondrijd in de Westhoek, dan zie ik daar dat diverse buurtwinkels het goed tot zeer goed doen. Ik hoop uiteraard dat de resultaten positief zijn, maar vooral dat u ze blijft steunen.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de minister-president, ik wil daar nog iets aan toevoegen. Ik verwijfs

naar een interpellatie die ik bijna een jaar geleden over diezelfde buurtwinkels heb gehouden. Toen hebben diverse leden interessante suggesties gedaan. Als ik me niet vergis, was het mevrouw Robeyns die verwees naar het Nederlandse model van buurtwinkels. Het gaat dan niet alleen over de traditionele buurtwinkels zoals wij die kennen. Er moet ook worden gestreefd naar een maximale dienstverlening op het platteland, ook in verband met het verdwijnen van postkantoren, banken en andere diensten. In uw antwoord van vorig jaar had u het ook over de dorpscholen, mijnheer de minister-president. In welke mate zijn er met betrekking tot dit alles al initiatieven genomen?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, dit is een heel terechte vraag. Ik heb begrepen van de heer Sintobin dat deze problematiek een jaar geleden ook al aan bod is gekomen. De vinger wordt dus aan de pols gehouden, zeker wat die buurtwinkels betreft. Er werd gevraagd of ik de lijn aanhoud. Het is altijd goed om naar zoiets te vragen, maar ter zake is er wat mij betreft geen reden tot twijfel.

De projecten van de eerste oproep liepen van 10 december 2006 tot 10 juni 2008. De evaluatie van die projecten is uitgevoerd en zal samen met de resultaten van de tweede oproep worden gebundeld in de praktijkgids. De projecten van de tweede oproep zijn gestart op 18 juli 2007 en lopen af op 18 november 2008, dus binnenkort. De evaluatie van die projecten is gepland voor de eerste maanden na de afloop van de projecten, dus tussen november 2008 en februari 2009.

Het is de bedoeling om de praktijkgids te publiceren en voor te stellen in het voorjaar van 2009, dus nog tijdens deze legislatuur. De leden zullen de gids dus kunnen gebruiken in juni 2009, mocht dat nodig zijn. De gids zal de leerpunten en resultaten van de buurtwinkelprojecten bundelen en kan inspirerend werken voor lokale besturen en organisaties om in de toekomst aan de slag te gaan met gelijkaardige initiatieven.

De heer Callens stelde daarnet de indruk te hebben dat het in de Westhoek de goede richting uitgaat. Ik hoop dat ook in de rest van Vlaanderen dat gevoel bestaat.

Dan was er de vraag naar de aanbevelingen en de vraag of ik mijn buurtwinkelbeleid zal bijstellen op basis van de resultaten van het onderzoek. Mevrouw Fournier, ik zou kunnen zeggen dat er nooit naar de intenties van een minister mag worden gepeild. Het is immers

levensgevaarlijk voor de minister om daarop te antwoorden. De evaluatie moet nog plaatsvinden, maar uiteraard zal ik, zodra de praktijkgids beschikbaar is, de conclusies en aanbevelingen grondig bekijken om ze, waar mogelijk en aangewezen, te vertalen in het buurtwinkelbeleid. Het spreekt vanzelf dat we daar rekening mee zullen houden. Wel kan ik op basis van de resultaten van de evaluatie van de eerste oproep een aantal leerpunten distilleren. Ik kan dus wel een tipje van de sluier oplichten. Onder meer schuilt de meerwaarde van de projecten in een goede communicatie en promotie, in netwerken en samenwerking. Ik kan hierbij verwijzen naar het voorbeeld van de Westhoek. Mevrouw Fournier is er geweest. Ook de heer Callens kent het. Ik zal de publicatie hierover aan de commissie bezorgen.

Heuvelland stelde op 23 oktober 2008 het project voor in buurtwinkels in Heuvelland en de Ieperse deelgemeenten. Je vindt er een assortiment van streekproducten. Er ligt ook een folder met adressen van andere buurtwinkels en wat ze verkopen. Het buurtwinkelproject moet de buurtwinkels promoten en ervoor zorgen dat het aangenaam wonen is in de Westhoek. Dat is het al, maar met de buurtwinkels wordt het nog aangenamer om daar te vertoeven. Ik kan dat vanuit het verre Antwerpen alleen maar beamen. De winkeliers krijgen een opleiding en wisselen ideeën uit. Er is ook een sociaal aspect verbonden aan de buurtwinkel. Slagers, bakkers en kruideniers werken samen. De vzw Pelgrim, een dagcentrum voor volwassenen met een mentale beperking, haalt de streekproducten bij de leveranciers en brengt ze naar de buurtwinkels.

Dat zijn allemaal elementen die als belangrijke en positieve resultaten geduid kunnen en moeten worden, en waarmee we zeker ook rekening zullen houden.

Welk tijdsplan wordt aangehouden rond dit project? Eerst zal de evaluatie van de projecten van de tweede oproep plaatsvinden. Op basis daarvan en op basis van de eerste oproep zal een praktijkgids worden opgesteld. Ik verwacht die praktijkgids in het voorjaar van 2009.

Ook de voorbeelden in verband met de postkantoren en dergelijke maken duidelijk dat de regering rekening houdt met wat hier wordt gezegd. Zo heeft bijvoorbeeld de gemeente Zele een initiatief genomen. Ook dorpscholen zijn heel belangrijk voor het sociale weefsel in die dorpen. Met een dorpschool en een buurtwinkel heb je al een grote dynamiek in een lokale samenleving en gemeenschap. Er moeten ook nog andere elementen aan worden toegevoegd.

Mijn voorganger Yves Leterme en ikzelf hebben terecht dit accent geplaatst en we concretiseren dit verder met praktijkgidsen en dergelijke. Ik vermoed dat we hierover in februari 2009 opnieuw zullen kunnen discussiëren, mocht er in dit verband nog een probleem of een vraag zijn.

Mevrouw Martine Fournier: Dank u, mijnheer de minister-president. Wij stellen deze vraag hier, in de subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid, maar ik heb ze ook al enkele maanden geleden gesteld in de commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie. Zoals u weet heeft ook minister Ceysens een project inzake buurtwinkelbeleid, maar dan veeleer op steden gericht. Toen werd in de commissie ook de vraag over de IKEA-wet gesteld. Die hangt samen met de problematiek van de buurtwinkels. Minister Ceysens verwees naar de Dienstenrichtlijn. Dit doet in deze commissie niet ter zake, maar ik wil dat toch even meegeven. Buurtwinkelbeleid in een stedelijke omgeving en buurtwinkelbeleid in een landelijke omgeving zijn even belangrijk. Beide projecten moeten op elkaar worden afgestemd.

Ik was twee weken geleden aanwezig in de Westhoek bij de opening van het project. In het persartikel dat daar werd verspreid, stond dat het omzetaandeel van de buurtwinkels is gestegen. Dat is voor de eerste keer in een kwarteeuw. Het gaat met de buurtwinkel nu op een andere manier beter dan vroeger. De oude kruidenier, het type familiewinkel, heeft het moeilijker. Het nieuwe soort buurtwinkel heeft wel nog reden van bestaan.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de gevolgen van de afbouwende steun aan de vlasteelt

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Naar aanleiding van een onderzoek dat werd gehouden in Nederland naar de mogelijke gevolgen van de 'health check' van het Europese landbouwbeleid concludeerde het Nederlands Landbouweconomisch Instituut (LEI) dat de afbouw van Europese steun het einde kan betekenen voor de vlasteelt in Nederland. Ook in ons land dreigt volgens deze cijfers het rendement van vlas nog verder onder dat van tarwe te belanden dan in Nederland en Frankrijk het geval is. Nu kunnen de telers nog een beroep doen op een gekoppelde premie per kilogram zaaizaad, of is er voor sommige regio's een hectaresteun beschikbaar. Er zijn ook steunbedragen voor de productie van vezels. Maar de ontkoppeling van de premie zou een afbouw betekenen voor de vlasteelt.

In ons land bedroeg het vlasareaal vorig jaar 14.297 hectare, waarvan 4431 hectare in Vlaanderen. De teelt

van vlas staat de laatste jaren onder druk door de forse stijging van de graanprijzen. Dat is intussen een beetje gewijzigd. Ondertussen stagneren de opbrengstprijzen van vlas. De vraag is sterk afhankelijk van de Chinese textielindustrie, die te kampen heeft met de stijgende loonkosten. Daarnaast stagneert de vraag naar textiel vanuit de Verenigde Staten, waardoor de vlasvezelvoorraden oplopen.

Naast het wegvallen van vlasverwerkende bedrijven ondervinden ook ondernemers, onder meer loonwerkers en telers die geïnvesteerd hebben in oogstmachines, een financieel nadeel. Het wegvallen van de vlasteelt en vlasverwerking zou ook een verlies meebrengen aan biodiversiteit, aan kenmerkende landschapsbeelden en, niet hoofdzakelijk maar toch niet onbelangrijk, aan cultureel erfgoed. Denk maar aan de streek van Kortrijk, die gekend is als vlasstreek met een vlasmuseum.

Wat is het marktaandeel van de vlassector in Vlaanderen? Kunt u een korte schets geven van de evolutie van deze sector? Kunt u concrete cijfers geven over het verlies dat momenteel gepaard gaat met de ont koppeling van de premie?

Welke initiatieven kunnen genomen worden om de inkrimping en zelfs de verdwijning tegen te gaan? Plant u alternatieven? Of mag ik daarnaar niet vragen omdat het intenties zijn?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Callens, u mag vragen naar mijn intenties, maar ik zal niet altijd antwoorden. Deze keer wil ik er wel op ingaan.

Ik probeer het cijfermateriaal schematisch mee te geven. Vraag en aanbod van vlasvezels evolueren cyclisch. In 1998 was er een areaal in België van ongeveer 11.000 hectare. Van 1998 tot 2004 was er een jaarlijkse toename tot 19.823 hectare in 2004, als gevolg van een toenemende vraag uit China. U verwijst ook naar de spinbedrijven in China. Van 2004 tot 2008 was er een jaarlijkse afname tot 12.000 hectare in 2008. Dat is het gevolg van problemen in de Chinese spinnerij, die kampt met overcapaciteit, een afnemend textielverbruik in de Verenigde Staten en de Europese Unie, de toenemende concurrentie met granen en de contractteelt van grove groenten door hogere teeltrisico's. Dat laatste heeft soms een zwakke kwaliteit tot gevolg. In 2008 was 69 percent van het totale vlasareaal in het Waalse Gewest gelegen en 31 percent in het Vlaamse Gewest. Dit is gebleken uit de 15 meitelling van het Nationaal Instituut voor de Statistiek (NIS).

In 1970 waren er ongeveer 200 vlasverwerkingsbedrijven actief in Vlaanderen. Sindsdien is dat aantal lineair afgenomen tot 56 bedrijven in 2008. De productiecapaciteit

van deze overblijvende bedrijven is echter gaandeweg toegenomen, zodat het areaal strovlas dat jaarlijks in Vlaanderen wordt verwerkt, nagenoeg onveranderd blijft: 16.000 tot 22.000 hectare. Dit strovlas is voornamelijk Belgisch, voor 71 percent, maar ook van Franse oorsprong, voor 26 percent, en in mindere mate van oorsprong uit Nederland, voor 3 percent. Medio 2008 waren er circa 240 personen tewerkgesteld in deze sector, bedrijfsleiders inbegrepen.

Wat het marktaandeel betreft, kan ik u meegeven dat nagenoeg het volledige Belgische vlasareaal in Vlaanderen wordt verwerkt, in combinatie met vlas uit Nederland en Frankrijk. In 2007 heeft de Belgische vlasverwerking 5 percent van het wereldareaal verwerkt. Niettemin is de Vlaamse, en meer algemeen de Europese productie, belangrijk omdat ze van hoge kwaliteit is en specifiek op het marktsegment van de textielnijverheid is georiënteerd.

Mijnheer Callens, enkele maanden geleden heb ik een vlasbedrijfje bezocht. Vlas is een eeuwenoud product waarvoor u terecht naar bescherming zoekt. Maar de bedrijfsleider was ook volop bezig met het nakijken van toepassingen in de fietsindustrie, waar de sterke en lichte vlasvezels erg gewaardeerd worden. Het bedrijf had ook ontdekt dat de restvezels een grote absorptie hebben en in stallen gebruikt kunnen worden, vooral voor paarden. Die bedrijfsleider heeft dus een nieuwe markt ontdekt. Los van de textielnijverheid zijn er ook heel wat andere, innoverende mogelijkheden voor vlas. Als we dynamiek kunnen geven aan de innoverende activiteiten van dat bedrijfje in West-Vlaanderen, waar een twintigtal mensen werken, ziet het er heel goed uit.

Niet overal ter wereld kan men vlas telen. Door Nederland, Vlaanderen en Frankrijk loopt één strook waar de kwaliteit zeer hoog is. Elders kan het telen van vlas ook lukken, maar is de kwaliteit niet van hetzelfde niveau.

Er worden aan de vlasteelt en vlasverwerking verschillende premies toegekend die verschillende ont koppelingstrajecten doorlopen. De productiesteun voor vezelvlas werd bij de midterm review in 2003 ont koppeld en opgenomen in de bedrijfstoelag in België vanaf 2005.

In het kader van de bespreking van de health check wordt voorgesteld om de zaa lijnzaadsteun van gemiddeld 250 euro per hectare te ont koppelen vanaf 2010. Deze ont koppeling zou gelijktijdig in de drie belangrijkste producerende lidstaten, namelijk Frankrijk, Nederland en België, gebeuren en qua concurrentievoorwaarden dus gelijkwaardig zijn. Net zoals de productiesteun zal ook deze steun opgenomen worden in de bedrijfstoelag en toekomen aan de landbouwer-vermeerderaar.

In het kader van de health check wordt voorgesteld om de verwerkingssteun, die nu gemiddeld 220 euro per

hectare bedraagt en toekomt aan de verwerker van vlas, vanaf 2010 gradueel te ontkoppelen en alzo af te bouwen bij de verwerkers en op te nemen in de bedrijfstoeslag van de landbouwer.

De ontkoppeling van deze steunregimes zal leiden tot het zeer belangrijke gevolg dat een aangepast markt-evenwicht gevonden dient te worden voor deze sector. Zo is de verwerkingssteun voor een aantal vlasbedrijven in Frankrijk, België en Nederland van belang om tot een positief bedrijfsresultaat te komen, maar voor de langere termijn zijn er, uitgaande van een mondiale behoefte aan linnen van hoge kwaliteit, door de goede vlasvezelkwaliteit in de traditionele productielanden waaronder België, redelijke perspectieven. Ik heb er de andere innovaties al aan toegevoegd.

Een aantal van de verwerkers zijn ook landbouwers: circa de helft van het areaal in 2007. Zij zullen dus verder inkomenssteun ontvangen via hun bedrijfstoeslag. Deze steun kan als vangnet functioneren bij tegenvallende oogsten. De evolutie van de prijzen van granen en van vergelijkbare gewassen, het verloop van de koers van de dollar ten opzichte van de euro en de koopkracht in de VSA en de EU zijn natuurlijk verder bepalend voor de toekomst van de sector.

Ik kom tot uw laatste vraag, de vraag naar mijn intenties. Vooraleer hiertoe initiatieven te ondernemen, dienen we eerst het resultaat van de discussie over de health check af te wachten. De Raad Landbouw zal op woensdag 19 november trachten een politiek akkoord over dit dossier te vinden. Veertien dagen geleden was ik in dat verband in Luxemburg, want het betreft hier heel belangrijke zaken, zoals de melkquota. Nadien zal de balans voor Vlaanderen opgemaakt worden en zal nagegaan worden wat de gevolgen zijn voor de betrokken sectoren, waaronder de vlassector. Daarna zullen we bekijken wat we extra moeten doen en of er specifieke inspanningen nodig zijn. Het is natuurlijk niet mogelijk om al vooruit te lopen op wat er op 19 november zal gebeuren.

Mijnheer Callens, u zult hier waarschijnlijk op 20 november meer over vernemen – want het zal wel een hele nacht vergaderen worden – en mij erover opnieuw bevragen, mocht de uitkomst u niet behagen.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, dit was niet alleen een antwoord op de specifieke vragen; u gaf ook een antwoord op andere vragen waarmee we soms zitten. Wat zit er in een bepaald product? Wat kan ermee gebeuren? U vertelde een aantal innovatieve en interessante zaken.

Ik hoop alleen maar dat indien de 250 en 230 euro gedeeltelijk verdwijnen, u ook innovatief op zoek zult gaan

naar mogelijke oplossingen voor de sector, want die kan misschien wel in de problemen geraken. Ik hoop dat we de prachtige bloemen van het vlas ook in de toekomst mogen bewonderen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de Vlaamse renpaarden en het behoud van de paardenwedstrijden

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, een tweetal weken geleden stelde u een studie voor aangaande de Vlaamse paardenhouderij, en dit naar aanleiding van de zeven dialogdagen met de sector.

Eindelijk beschikt deze studie nu over cijfers voor heel Vlaanderen. Uit de studie blijken het economische en maatschappelijke profiel en het belang van de Vlaamse paardenhouderij. Volgens de studie is de Vlaamse paardenhouderij 215 miljoen euro waard, of 0,12 percent van het bruto binnenlands product, en is ze daarom een belangrijke nieuwe economische drager op het platteland.

De fok- en rijpaarden vormen een belangrijk onderdeel van de paardenhouderij en met onze knowhow en inzet zijn wij netto-exporteurs. Het fokken van paarden en renpaarden maakt een belangrijk onderdeel uit van de landbouwactiviteit en is voor een deel van de landbouwbevolking een bron van inkomsten.

In het verlengde daarvan zijn er de paardensport en de paardenwedstrijden, en ik wil het hoofdzakelijk hebben over die paardenwedstrijden. Ik hoop dat u aan de hand van de studie ook hebt gemerkt dat de paardenwedstrijden in Vlaanderen stilaan aan het verdwijnen zijn, en dat terwijl er in Wallonië via de gemeente Ghlin toch nog wat leven in de brouwerij is gekomen door middel van subsidies van de overheid. We moeten een beetje oppassen dat we niet alle kwaliteit die we in huis hebben, verliezen aan Wallonië en – vooral – Frankrijk.

Mijnheer de minister-president, u weet dat we als Vlaamse Gemeenschap ook een serieus inkomen verwerven door middel van de taksen op de weddenschappen. Ik hoop dus dat we die paardenfokkerij, maar vooral ook die paardenwedstrijden in Vlaanderen kunnen stimuleren, en ze ook in Vlaanderen houden.

Mijnheer de minister-president, wat is het marktaandeel van de Vlaamse renpaarden? Weet u dat aan de hand van die studie? Hoe evolueert de renpaardensport in Vlaanderen in het algemeen? Welke subsidies geeft Vlaanderen voor paardenwedstrijden? De paardenwedstrijden verdwijnen uit Vlaanderen en worden steeds meer in Frankrijk en onze buurlanden gehouden. Wat kan Vlaanderen doen om die wedstrijden hier te houden? Wat is de stand van zaken in verband met de renpaardenverenigingen?

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de minister-president, ik heb het verdwijnen van de sector van de paardenrennen al eens aangekaart, maar dan in de commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting, in februari van dit jaar. Daarom ben ik wat verbaasd. In uw antwoord hebt u toen eerst verwezen naar het voorstel van decreet van een ex-fractiegenoot van de heer Callens, namelijk de heer André Denys, dat leidde tot het decreet over de herstelmaatregelen voor de Vlaamse paardenwedrennen. In dat verband waren er procedures bij de Raad van State en het Grondwettelijk Hof. Ik herinner me dat u toen hebt gezegd dat de Vlaamse Federatie voor Paardenrennen zich aan het herorganiseren was, en dat u diverse aanvragen had gekregen om de fokkerijen te erkennen en dergelijke. Dat alles bevond zich echter nog in een beginstadium. Voor de financiële kant van de zaak stelde u dat er eigenlijk contact zou moeten worden opgenomen met de Vlaamse minister van Financiën en Begroting. Wat is de evolutie in dit dossier sinds februari?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, het verheugt me zeer dat de maanden geleden aangekondigde studie is afgerond, en dat de leden daar ook kennis van hebben genomen. Ik laat deze goede en heldere studie aan de commissie overmaken. Ik herinner me van een hele tijd geleden dat de heer Sannen ook zeer geïnteresseerd is in de paardenhouderij. Ook hij kan nu kennis nemen van de studie. Ook in het licht van de resolutie hebben we al heel wat werk verricht.

Mijnheer Callens, hoewel u het ook in de studie kunt lezen, wil ik voor u toch nog een en ander op een rijtje zetten. Om het aandeel van de renpaarden in het geheel van de sector te duiden, geef ik enkele cijfers. De draf sport telt ongeveer 720 fokkers, 1325 eigenaars, 54 trainers en 274 jockeys. De galop sport telt een 20-tal fokkers, 140 eigenaars, 22 trainers en 61 jockeys. Voor Vlaanderen biedt de paardenrensport werkgelegenheid aan 60 voltijdse equivalenten, maar daarnaast zijn daar ook heel wat vrijwilligers actief. Er zijn zes renverenigingen actief in het groot spel, en nog een viertal in het klein spel. Samen staan die in voor ongeveer 175 rendagen. De omzet van de renverenigingen en de handel in renpaarden bedraagt ongeveer 7 miljoen euro.

Vanuit onze bevoegdheid met betrekking tot de fokkerij beschikken we ook over gegevens over het aantal ingeschreven veulens. Uit statistieken van de fokkersverenigingen die in Vlaanderen erkend zijn voor het bijhouden van stamboeken voor paarden, blijkt dat er vorig jaar 8171 veulens werden ingeschreven. De Belgische Federatie voor Paardenwedrennen houdt het stamboek bij voor de rassen Belgische draver en Engelse volbloed. In 2007 schreef de federatie wat de Vlaamse fokkers betreft 351 veulens in van de Belgische draver en 14 veulens van de Engelse volbloed. Van beide rassen van renpaarden samen werden dus 365 veulens ingeschreven op naam van Vlaamse fokkers. Dat komt overeen met ongeveer 4,5 procent van het totale aantal ingeschreven veulens.

In de erkende centra voor voortplantingstechnieken werd vorig jaar sperma gewonnen van 609 hengsten, waarvan 35 dravers. Bij de Engelse volbloed is de inseminatie van merries niet toegestaan. De gemiddelde prijs van inseminaties bedraagt ongeveer 750 euro, maar bij dravers bedraagt de prijs ongeveer 1000 euro. Het dekgeld voor Engelse volbloeden bedraagt minstens 4000 euro.

Op basis van al die gegevens kunnen we het aandeel van de renpaardenfokkerij in Vlaanderen wat voorzichtig inschatten op 5 à 10 procent van het totaal van alle paardenrassen.

Dan was er de vraag over de evolutie van de paarden sport in Vlaanderen. De jongste drie jaar is het aantal leden voor de beide disciplines, draf en galop, vrijwel gelijk gebleven. Eind oktober telde de Belgische Federatie voor Paardenwedrennen in Vlaanderen 1417 leden voor de discipline draf en 177 leden voor de discipline galop. Het aantal galoprennen in Vlaanderen kende een daling met 10 procent: in 2006 waren er 60 rennen, tegenover 54 rennen dit jaar. Het aantal drafrennen in Vlaanderen daalde in dezelfde periode met 18 procent: 910 rennen in 2006 tegenover 746 dit jaar.

De gemiddelde prijzenpot per drafren in Vlaanderen is licht gestegen. In 2006 bedroeg de pot 1452 euro, tegenover 1562 euro dit jaar. De drafrennen tijdens Waregem Koerse zijn niet mee opgenomen in de berekening, omdat de dotaties een uitschieter vormen. Dit jaar bedroeg de dotatie per ren er gemiddeld 23.719 euro. Bij de galop sport is de gemiddelde dotatie per ren vrijwel stabiel gebleven. In 2007 bedroeg de gemiddelde dotatie voor de galoprennen op de hippodroom van Oostende 2574 euro. Ook hier zijn de prijzengelden tijdens Waregem Koerse buiten beschouwing gelaten.

Uit de combinatie van het aantal rennen en de gemiddelde dotatie per ren kunnen we afleiden dat de totale dotatie voor de beide disciplines met 10 tot 13 procent is gedaald tussen 2006 en dit jaar.

Vlaanderen geeft geen subsidies voor paardenwedstrijden.

Dan is er de vraag over de problematiek van het verdwijnen van die paardenwedstrijden uit Vlaanderen. Ze gaan steeds meer naar Frankrijk en andere buurlanden. Wat kan Vlaanderen ter zake doen? Er is het decreet-Denys. De heer Sintobin heeft er al naar verwezen. Het was net de bedoeling van dat decreet om voldoende geld in de sector te houden. Er is een aanpassing aan federale regelgeving noodzakelijk om het decreet uitwerking te laten hebben. Daarover ging de vraag die de heer Sintobin in een andere commissie heeft gesteld.

Ondertussen heeft de sector zich in de loop van het voorbije jaar beter georganiseerd, in de Vlaamse Federatie voor Paardenwedrennen. Alvast wat de fokkerij betreft, zou die de sector kunnen ondersteunen. Voor renpaarden is momenteel geen fokkersvereniging erkend met maatschappelijke zetel in Vlaanderen, noch bij draf, noch bij galop. Die Vlaamse Federatie voor Paardenwedrennen zou voor het bijhouden van stamboeken een beroep kunnen doen op de logistieke diensten die de Vlaamse Confederatie van het Paard ter beschikking stelt van de fokkersverenigingen die in Vlaanderen erkend zijn. De Vlaamse Confederatie van het Paard beschikt over een subsidiebudget van 84.750 euro ten gunste van de georganiseerde paardenfokkerij.

Als die Vlaamse Federatie voor Paardenwedrennen eenmaal erkend is, kan met die federatie worden nagegaan of, en zo ja, welke onderdelen van het decreet-Denys operationeel kunnen worden gemaakt. Toen al heb ik minister Van Mechelen genoemd. Mijnheer Sintobin, u herhaalt dat terecht. Ik zal zelf overleg plegen met minister Van Mechelen om te bekijken hoe snel we dit operationeel kunnen maken. Er zijn immers wat positieve evoluties. De federatie heeft stappen gezet. We zijn er nog niet, maar ik zal nu zelf proberen een turboboost te geven.

In toepassing van het decreet van 26 maart 2004 over herstelmaatregelen voor de Vlaamse paardenwedrennen werd op 2 december 2004 de vzw Vlaamse Federatie voor Paardenwedrennen opgericht. Zoals gesteld heeft de sector zich, onder impuls van onder meer de gouverneurs van Oost- en West-Vlaanderen, beter georganiseerd in die federatie.

De vereniging heeft bij het Departement Landbouw en Visserij inlichtingen ingewonnen over de voorwaarden om erkend te worden als fokkersvereniging voor het bijhouden van het stamboek van de rassen Belgische draver en Engels volbloed. Ik moet u wel zeggen dat er nog geen erkenningsaanvraag is ingediend. De betrokkenen moeten daar dus maar werk van maken. Ik hoop wel die effectieve aanvraag tot erkenning als fokkerijvereniging binnenkort te mogen ontvangen. Ik heb de sector al meermaals beloofd dit snel te willen behandelen, en

herhaal dat ook hier, mijnheer de voorzitter. Maar ik kan natuurlijk niets organiseren, laat staan erkennen, zolang daartoe geen enkele aanvraag is ingediend bij de administratie.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Mijnheer de minister-president, ik dank u voor het uitgebreide antwoord. We overwegen met de mensen van deze commissie, of nog een paar anderen, eventueel zelf het initiatief te nemen om een voorstel van resolutie in te dienen, en zo de paardensport wat te steunen. Ik zal u ook sterk steunen bij minister Van Mechelen opdat de paardenwedrennen een wettelijk toegelaten subsidie zouden krijgen. Europa zal immers ja moeten zeggen. Ik hoop dat we samen, zonder zware discussies te voeren, ondertussen overtuigd zijn van het belang van die paardenwedstrijden en dat we samen iets kunnen doen voor die wedstrijden, zodat we ze niet verliezen aan Wallonië, Frankrijk of andere landen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over steun aan de paardenhouderij

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, ik hoef het eigenlijk niet te herhalen, maar de sector van de paardenhouderij kreeg de voorbije jaren reeds heel wat aandacht. Zo was er onder meer het decreet-Denys, dat echter gedeeltelijk werd vernietigd door het Grondwettelijk Hof. Er was de resolutie over de paardenhouderij en recent nog maakte de minister-president de eerste resultaten bekend van een groot-schalig onderzoek naar de sociale en economische impact van de paardenhouderij in Vlaanderen.

Mijnheer de minister-president, ik heb begrepen dat het eerste onderdeel, de economische component, is afgerond. Het tweede onderdeel, over het maatschappelijk belang van de paardenhouderij, loopt momenteel nog. Ik zal de rest van mijn inleiding niet herhalen, daar de inleiding van de zonet behandelde vraag van de heer Callens van een gelijke strekking was.

Mijnheer de minister-president, welke eerste beleidsconclusies trekt u uit dit recente onderzoek over de

sector van de paardenhouderij? Zijn bijkomende steun- of structurende maatregelen aangewezen? In welke mate is het gedeelte van het decreet-Denys dat niet werd vernietigd door het Grondwettelijk Hof, nog nuttig? Daarnet werd er al even op ingegaan. Op welke wijze kan het eventueel worden geïmplementeerd, of is dat onmogelijk?

Op welke wijze passen wij de richtlijn 90/428/EEG toe van de Raad van 26 juni 1990 inzake het handelsverkeer in voor wedstrijden bestemde paardachtigen en houdende vaststelling van de voorwaarden voor deelneming aan deze wedstrijden?

Werd er vanuit de opgerichte Vlaamse Confederatie voor het Paard al een steunvraag gericht aan de Vlaamse overheid? Zo ja, welke? Welk gevolg werd hieraan gegeven?

Naar aanleiding van het antwoord daarnet had ik ook nog de vraag wat de opdracht is van de minister voor Landbouw enerzijds en van de minister voor Sport anderzijds? Als er gesproken wordt over bijkomende middelen voor wedstrijden, wat behoort dan tot het landbouwbudget en wat tot het sportbudget?

De fokkerij groepeert niet minder dan 22 erkende Vlaamse stamboeken. Welke samenwerkingsvorm of structuur kan onze Vlaamse fokkerij internationaal en toekomstgericht het meeste perspectief bieden?

Wat is de impact van de paardenhouderij op het gebruik van de open ruimte? In welke mate horen deze activiteiten thuis in agrarische zones of in recreatiezones? Onder welke voorwaarden? Wat zijn hiervan de landschappelijke consequenties?

Welke initiatieven mogen we, mijnheer de minister-president, deze legislatuur nog van u verwachten inzake paardenhouderij?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, collega's, mijnheer De Meyer, ik zal zo goed mogelijk uw talrijke vragen, ook de vragen naar facts and figures, proberen te beantwoorden.

Met een toegevoegde waarde van 215 miljoen euro is de Vlaamse paardenhouderij van groot belang voor de Vlaamse economie. Met de studie over de paardensector als economische en maatschappelijke actor in Vlaanderen is dit opnieuw aangetoond, specifiek voor de Vlaamse paardenhouderij. Er zijn andere sectoren die deze toegevoegde waarde niet halen. Ik zal ze niet opsommen want dat zou niet netjes zijn. Het belang van de paardenhouderij is toch wel indrukwekkend.

Als nieuwe economische drager op het platteland biedt deze sector belangrijke opportuniteiten en kan de overheid zeker een belangrijke rol spelen in de verdere ontwikkeling ervan. Dat gebeurt onder impuls van dit parlement, maar ook dankzij de dialoogdagen zijn er een aantal zaken duidelijk geworden, onder meer dat er een groot gebrek aan informatie is. Daarom ben ik momenteel bezig met de oprichting van het Vlaams Paardenloket, waarvoor ik in de begroting 2009 de nodige middelen zal vrijmaken. Ik wil hier nog niet op vooruitlopen, dat is altijd heel gevaarlijk, maar ik zie een drietal functies voor dit loket.

Het loket zal onder meer als intermediair fungeren tussen sector en overheid. Er is nood aan één spreekbuis van de sector ten aanzien van de overheid omdat er vaak gemeenschappelijke belangen spelen. Ik denk aan milieuwetgeving en ruimtelijke ordening. Anderzijds heeft ook de overheid nood aan een gesprekspartner waarbij zij terecht kan voor vragen in verband met de paardensector, bijvoorbeeld bij de uitbraak van een dierenziekte. Het is heel belangrijk dat er met één aanspreekpunt kan worden gewerkt.

Een tweede opdracht van het loket zal erin bestaan om een aanspreekpunt te zijn voor de individuele paardenhouder. Het loket zal hem kunnen begeleiden bij de dossiers: bij welke overheid de aanvraag moet worden ingediend, of er naast de bouwvergunning ook een milieuvergunning nodig is, enzovoort. Of het zal hem voor al zijn vragen eventueel doorverwijzen naar de juiste persoon, overheid of organisatie.

Het loket zal eveneens een soort kennis- en documentatiecentrum zijn waar men informatie kan vinden over alle mogelijke raakvlakken waarmee de paardenhouderij geconfronteerd wordt. Dit kan via brochures, de uitbouw van een website, elektronische nieuwsbrieven, studiedagen, beursdeelnames, enzovoort.

Dit zijn de drie functies die ik zie voor dat Vlaams Paardenloket. Er kunnen er nog bijkomen.

In welke mate is het gedeelte van het decreet-Denys dat niet werd vernietigd door het Grondwettelijk Hof, nog nuttig? Het Arbitragehof heeft bij arrest 114/2005 van 30 juni 2005 een aantal artikelen vernietigd. Het ging in het bijzonder over vergunningen voor het aannemen van weddenschappen op paardenwedrennen; de verplichte financiële bijdrage door de totalisator, de bookmakers en de wedkantoren aan de sector; de machtiging van de Vlaamse Federatie voor Paardenwedrennen (VFP) om namens de Vlaamse Regering vergunningen uit te reiken voor het openen van een paardenwedrenbaan en voor het organiseren van paardenwedrennen. De regeling tot financiering van de VFP is vernietigd. Dit waren in het decreet toch wel essentiële artikelen omdat net op die manier de nodige middelen moesten worden bijeengebracht. Het

enthousiasme om verder invulling te geven aan het decreet, was of is wat beperkt.

Mijnheer Sintobin, ik heb naar aanleiding van uw vraag gezegd dat niet het hele decreet is vernietigd. Er werden een aantal zaken behouden. Ik heb ze voor u opgesomd.

De financiering van de VFP in het decreet is dus een specifiek probleem. De richtlijn van de Raad van 26 juni 1990 is omgezet in artikel 23 en 24 van het koninklijk besluit van 10 december 1992 over de verbetering van paardachtigen. De richtlijn bepaalt dat er geen ongelijke behandeling mag zijn tussen paarden die zijn ingeschreven in een stamboek dat wordt bijgehouden in de lidstaat waar de wedstrijd plaatsvindt en paarden die afkomstig zijn uit een andere lidstaat. Dat verbod op ongelijke behandeling geldt voor de toelatingsvoorwaarden en voor de beoordeling van de prijzen of de winst die aan de wedstrijd verbonden zijn. Het naleven van die maatregelen door de daartoe erkende verenigingen is geregeld in artikel 27. Dat artikel slaat op de verenigingen voor het gebruik van paardachtigen.

De erkenning van die verenigingen is geregeld in artikel 3, paragraaf 1c, van hetzelfde besluit. In toepassing van die paragraaf zijn de vzw Koninklijke Belgische Ruitersportfederatie en de vzw Belgische Federatie voor Paardenwedrennen erkend. Beide verenigingen hebben hun maatschappelijke zetel in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. De locatie van de maatschappelijke zetel van de vereniging bepaalt welk gewest belast is met het uitreiken van en het toezicht op de erkenning. In het Vlaamse Gewest is er dus momenteel geen vereniging voor het gebruik van paardachtigen erkend.

De Vlaamse Confederatie voor het Paard heeft op 5 juni 2008 bij het departement Landbouw een subsidieaanvraag ingediend voor haar fokkerijgerelateerde activiteiten. Bij ministerieel besluit van 9 juli 2008 werd voor dit jaar in 84.750 euro subsidie voorzien. Het betreft een facultatieve subsidie die bestemd is voor opdrachten in het kader van het koninklijk besluit van 10 december 1992 over de verbetering van de paardachtigen. In 2007 en 2006 kon de vzw Vlaamse Confederatie van het Paard rekenen op hetzelfde subsidiebedrag.

Momenteel zijn er in Vlaanderen twintig fokkersverenigingen erkend voor het bijhouden van een stamboek van 24 rassen van paarden en ezels. Voor de paardensector is de vzw Vlaamse Confederatie van het Paard aangewezen als leidende vereniging. De twintig erkende fokkersverenigingen maken deel uit van het Forum Fokkerij, de vertegenwoordiger van de pijler Fokkerij binnen de vzw Vlaamse Confederatie van het Paard. Naast de pijler Fokkerij omvat de Vlaamse Confederatie ook een pijler Gebruik en een pijler Vorming en Beroepen.

De leidende vereniging voor de fokkerijsector van paarden en ezels neemt coördinerende taken op die

toegankelijk zijn voor elke erkende vereniging. Omdat het belangrijk is dat beslissingen gedragen worden door de groep verenigingen moeten de beleidsorganen representatief en evenwichtig samengesteld zijn. De leidende vereniging vertegenwoordigt de sector bij de onderscheiden beleidsniveaus en -materies. Daartoe beschikt zij zelf over de nodige kennis of doet ze een beroep op de deskundigheid van derden of van aanverwante organisaties. Het reglementaire kader bepaalt dat de vereniging een vereniging zonder winstoogmerk moet zijn, dat haar maatschappelijke zetel in het Vlaamse Gewest gevestigd is, en dat haar statuten goedgekeurd zijn door de minister en bepalen dat er geen discriminatie mag zijn tussen de aangesloten leden. Binnen dit kader kan de paardenfokkerijsector zelf bepalen of de huidige structuur het meest geschikt is om haar doelstellingen te realiseren. Iedereen moet daar zijn eigen verantwoordelijkheid dragen.

Wat is de impact van de paardenhouderij op het gebruik van de open ruimte? Mijnheer De Meyer, de paarden rukken op. De 'verpaardelijking' van Vlaanderen: het is een mooi nieuw Nederlands woord. Het staat nog niet in Van Dale, maar dat is een kwestie van volhouden. We moeten hier goed letten op het spanningsveld tussen de traditionele landbouw en de 'verpaardelijking' van Vlaanderen. We hebben hier lang geleden over gedebatteerd en er is toen ook een resolutie uit voortgekomen.

Ter info: circa 5 percent van de totale landbouwoppervlakte in Vlaanderen zou gebruikt worden voor de paardenhouderij. Dat is ongeveer 31.000 hectare. Het aantal paarden in Vlaanderen ligt tussen de 90.000 en de 150.000. Neem daarbij de inschatting dat een paard 0,25 hectare grasland nodig heeft – de kenners in ons midden zullen dat beamen – dan kunnen we berekenen dat we circa 22.500 hectare tot 37.500 hectare nodig hebben, naargelang we uitgaan van 90.000 of 150.000 paarden.

De problematiek van ruimtelijke ordening en vergunningen werd ook besproken op de dialoogdagen. Er werden diverse knelpunten aangekaart. Deze zullen in een technische werkgroep, waarbij zowel de administraties Ruimtelijke Ordening als Landbouw worden betrokken, verder worden onderzocht. Uit de dialoogdag is gebleken dat de paardensector een heel diverse sector is. Daardoor is het niet zo eenduidig te bepalen waar welke activiteiten thuishoren. Aangezien er een zeer breed gamma van soorten paardenhouderijen bestaat, van zuiver landbouw tot zuiver recreatie, is het niet altijd evident om duidelijk af te grenzen wat thuishoort in een agrarische of in een recreatiezone. Vaak worden verschillende activiteiten gecombineerd. Het fokken, een landbouwactiviteit, wordt gecombineerd met het opleiden van paarden, waarvoor een piste noodzakelijk is. Een piste is binnen de huidige regelgeving niet evident in een agrarische bestemming. Dit zijn punten die

binnen de technische werkgroep verder onderzocht zullen worden. Er zijn dus toch heel wat zaken die wat meer tekst en uitleg behoeven. De activiteit van iemand die fokt zonder over een piste te beschikken, wordt als agrarisch beschouwd. Beschikt de fokker wel over een piste, dan gaat het om een recreatieve activiteit.

Ook moet bekeken worden of er op provinciaal of op gemeentelijk niveau planningsinitiatieven kunnen worden uitgewerkt om een aanbod te creëren onder de noemer 'recreatief aanbod', bijvoorbeeld voor de aanleg van al dan niet overdekte rijpistes.

Agrarische gebieden die structureel zijn aangetast en zich bevinden binnen de afbakening van stedelijke gebieden hebben hier heel wat mogelijkheden. Het uitgangspunt is dat de paardenhouderij verder moet kunnen ontwikkelen maar dat er gestreefd wordt naar een aanvaardbaar evenwicht met andere actoren. Mijnheer De Meyer, uit uw vraag begrijp ik, zeker met betrekking tot landbouw, dat we dit niet uit het oog mogen verliezen.

In het verzamelde decreet wordt de basiswet van 20 juni 1956 aangepast en gemoderniseerd. Aan het tweede luik van de studie, met name de sociale, maatschappelijke rol van de paardenhouderij, wordt nog verder gewerkt. Tegen eind februari wordt een verslagboek van de zeven dialoogdagen opgesteld en een actieplan uitgewerkt. Er worden diverse informatiebrochures opgesteld. Het ILVO is momenteel bezig met een brochure over de veiligheid in de paardensector, waarover we binnenkort verder kunnen communiceren.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de minister-president, een interview met u over het platteland heeft me ertoe aangezet om de studie en het persbericht op te vragen. Het voordeel van de studie is dat we duidelijke cijfers gekregen hebben. Bovendien is de paardensector op de kaart van het platteland geplaatst. Die plaats verdient de sector. De studie onderstreept ook het maatschappelijke, sociale en economische belang van de sector.

Een genuanceerde benadering is op zijn plaats. De paardenhouderij is uiteraard niet de enige speler op het platteland en houdt ook risico's in, op het vlak van ruimteclaims en landschappelijke zorgen. Ik verwijs ook naar de resolutie.

Mijnheer de minister-president, binnen deze legislatuur worden best nog enkele krijtlijnen uitgezet, op een genuanceerde en positieve manier. De paardenhouderij is een heel dynamische sector, die niet stilstaat, maar elke dag opnieuw verder ontwikkelt. We moeten opletten voor wildgroei.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
